

Nykælverhold gavner førstekalvskøerne

En undersøgelse med knap 500 malkekøer har vist, at et nykælverhold til køer i første laktationsmåned havde en positiv indvirkning på mælkeydelse, sundhed og adfærd hos førstekalvskøerne.

I lyset af større besætninger, flere køer i hvert hold og færre mandetimer pr. ko blev der i 2007-08 gennemført et forsøg med nykælverhold. Forsøgets formål var at undersøge, om et nykælverhold for køer 0 til 30 dage efter kælvning (dek) medfører mindre stress, bedre overvågning, hurtigere indgriben og derved mindre risiko for taberkøer og generelt bedre sundhed, velfærd, produktion og økonomi.

Der indgik seks besætninger i forsøget med i alt 489 køer, som tilfældigt blev fordelt på de to behandlinger: nykælverhold og kontrolhold. På nykælverholdet blev køerne ved kælvning flyttet til et separat staldafsnit den første måned af laktationen, hvorefter de blev flyttet til staldafsnittet med alle øvrige lakterende køer. På kontrolholdet blev køerne efter kælvning flyttet direkte til staldafsnittet med alle øvrige lakterende køer. Alle køer blev fulgt indtil 8 måneder efter kælvning.

I nogle af besætningerne blev der gennemført adfærdsstudier med henblik på at undersøge koens tidsbudget og socialadfærd. Desuden blev der gennemført kliniske registreringer i tre runder i hver besætning (først, midt og sidst i forsøgsperioderne). De kliniske registreringer inkluderede huld, halthed, hasetrykninger, andre trykninger, børflåd, hårlag, hygiejne på ben og hygiejne på yver. Data vedrørende sundhed, reproduktion, produktion og udsætning blev opsamlet via kvægdatabasen.

Resultaterne viste, at køerne i nykælverholdet brugte mere tid i sengebåsene sammenlignet med kontrolholdet (i gns. 10,1 vs. 8,9 timer /døgn, $P=0,08$) og mindre tid på at stå i gangarealerne (i gns. 1,8 vs. 2,6 timer/ døgn, $P=0,03$). Endvidere var køerne i nykælverholdet involveret i færre sociale interaktioner end køerne i kontrolholdet.

Resultaterne viste også, at førstekalvskøer, som benyttede nykæl-

verhold, producerede mere mælk, hvorimod ældre køer og især køer i tredje eller senere laktationer producerede mindre mælk i løbet af laktationen. For laktationsafsnittet 0 til 305 dage efter kælvning blev virkningen af nykælverhold således estimeret til +230, -194 og -394 kg EKM for henholdsvis første kalvs, anden kalvs og ældre køer. Celleretallet var lidt lavere hos førstekalvskøer i nykælverhold sammenlignet med førstekalvskøer i kontrolholdet. Nykælverhold havde ingen effekt på dødeligheden, men det havde en tendens til at reducere risikoen for udsætning til slagting.

Forventningen om færre sundhedsproblemer hos nykælverholdet kunne kun bekræftes i denne undersøgelse med hensyn til færre behandlinger for smitsomme klovlidelser hos såvel unge som ældre køer samt færre førstekalvskøer på nykælverholdet behandlet for ketose.

Den positive indvirkning af nykælverhold på adfærd, produktion og sundhed kan således konkluderes at have størst betydning hos førstekalvskøerne.

Den positive effekt af at indsætte køerne i et nykælverhold var størst for 1. kalvskøerne. (arkivfoto)

Flere oplysninger

Søren Østergaard, DJF,
Aarhus Universitet
Soren.Ostergaard@agrsci.dk